

C266 – CUL31

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

29 mei 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

INHOUD

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het afsluiten van een cultureel akkoord met de Franse Gemeenschap	1
Met redenen omklede motie	7
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het Vlaams Reproductiefonds	7
Vraag om uitleg van de heer Jo Vermeulen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de toekomst van de collectie-Janssen	10
Vraag om uitleg van de heer Johan Deckmyn tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de geplande doorlichting van de topsportscholen	11
Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over een onderzoek naar vrouwen in de sport	15

Voorzitter: de heer Dany Vandebossche

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het afsluiten van een cultureel akkoord met de Franse Gemeenschap

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, geachte collega's, naar aanleiding van de discussie over de splitsing van de kiesomschrijving Brussel-Halle-Vilvoorde die opnieuw is opge-laaid, hebt u een oud stokpaardje van u opnieuw van stal gehaald. Ik verwijs natuurlijk naar uw pleidooi in De Morgen van 14 mei om in ruil voor de splitsing van B-H-V, een cultureel verdrag af te sluiten met de Franse Gemeenschap. U hebt het dan over een open samenwerkingsakkoord dat het mogelijk maakt dat enerzijds de Vlaamse Gemeenschap initiatieven neemt in Wallonië, maar natuurlijk ook omgekeerd, dat de Franse Gemeenschap culturele activiteiten kan ondersteunen en organiseren binnen de Vlaamse Gemeenschap.

Minister Bert Anciaux: Mits akkoord natuurlijk.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Daar kom ik toe. U wilt daarmee, naar eigen zeggen, ingaan tegen de nieuwe vijandelijke context en de hatelijke sfeer die er rond BHV hangt. Zo nieuw is die niet, dacht ik. We weten met zijn allen zeer goed dat die sfeer en die context geen Vlaamse creaties zijn. Het zijn niet de Vlamingen die levensruimte opeisen – het is een term die wij als Vlamingen zeker niet zouden durven gebruiken, maar die wel door een aantal Franstalige politici wordt gebruikt –, het zijn niet de Vlamingen die de andere gemeenschap voortdurend stigmatiseren in Europese en internationale fora, tenzij u ervan uitgaat dat de toepassing van het grondwettelijk territorialiteitsbeginsel een uiting zou zijn van vijandigheid of hatelijkheid. Ik neem aan dat dit niet uw bedoeling is.

Ik heb alleszins bedenkingen bij de opportuniteit om uitgerekend nu opnieuw met die idee voor de proppen te komen, de idee om nu te gaan praten over een dergelijk cultureel verdrag, ook al heeft u er effectief een voorwaarde aan gekoppeld: de mogelijkheid om op elkaars grondgebied culturele activiteiten te ondersteunen en te organiseren, moet met elkaars medeweten en goedkeuren gebeuren. Maar waarom zouden ze? De Franstaligen doen al jaar en dag hun zin, zonder onze goedkeuring en nooit met de bedoeling om bruggen te bouwen. Integendeel, ze blazen bruggen op om de segregatie in de Vlaamse rand in de hand te werken. Ook in Voeren zijn

er allerlei initiatieven die niet bepaald bedoeld zijn om de culturele samenwerking te bevorderen, integendeel.

Ik vind dat u met een dergelijke redenering of voorstel de strategie doorbreekt van de Vlaamse Regering die zegt op de communautaire onderhandelingen te willen wegen via een inspanningsverbintenis om de federale begroting sluitend te maken. Maar het gaat ook in tegen het regeerakkoord dat het engagement inhoudt om over te gaan tot de onmiddellijke splitsing van BHV, door de goedkeuring van een gemeenschappelijk wetsvoorstel in het federale parlement, zonder meer.

Minister Bert Anciaux: Ook dat staat in mijn vrije tribune.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Het lijkt me dat dat beetje kordaatheid er te veel aan is, want u sleurt er nu weer dat cultureel akkoord bij om de bittere pil te verzachten, als een soort glijmiddel. Het is ook niet de eerste keer dat u er mee afkomt: 'Tout le monde il est beau, tout le monde il est gentil' – als we maar vriendelijk genoeg glimlachen, zullen ze ons tegemoetkomen. Ik geloof daar al lang niet meer in. Ik kan me niet inbeelden dat zelfs u daar nog in gelooft. De strategie om te proberen vliegen te vangen, niet met azijn, maar met suikerwater, heeft in het verleden nooit veel zoden aan de dijk gezet. Waarom zou dat nu plotseling anders zijn?

In de loop van uw twee ambtstermijnen in het departement van Cultuur hebt u gepraat met veel collega's in de Franse Gemeenschapsregering: de heer Miller, de heer Hasquin, de heer Demotte, mevrouw Arena, mevrouw Laanan. Iedere keer was u weer heel hoopvol – of u deed tenminste alsof. Ik wil maar zeggen dat het pleidooi voor het afsluiten van een cultureel verdrag met de Franse Gemeenschap geen nieuw pleidooi is.

U hebt het al verschillende keren bekendgemaakt, ook in verschillende media. Ik herinner me uw pleidooi in Brussel Deze Week in 2001, op de radio in 2004. Ik heb u in januari 2005 geïnterpelleerd, en u bevestigde toen dat u daar een prioriteit van wilde maken. U preciseerde zelfs dat er gesprekken aan de gang waren over de mogelijkheden om een cultureel verdrag af te sluiten en dat in een eerste fase werd gezocht naar een tussenoplossing, een samenwerkingspact of een actieplan. Er werd nagegaan waar er uitwisselingen konden gebeuren en waar er gemeenschappelijke projecten konden worden opgestart.

U weet dat we zeker geen tegenstander zijn van een cultureel verdrag met onze Waalse burens, zelfs integendeel, want het zou doodnormaal moeten zijn. Maar

we hebben altijd gestaan op de voorafgaande verbintenis dat er garanties zouden zijn en uit hoofde van de Franse Gemeenschap een verbintenis inzake het respect voor de naleving van het territorialiteitsbeginsel. Ik herhaal dat we niet geloven in de omgekeerde strategie. Dat u daar nu plotseling weer mee op de proppen komt, doet een aantal vragen rijzen.

Minister Bert Anciaux: Zo plots is dat ook niet.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Misschien niet plots, maar dat u daar nu weer zo prominent mee naar voren komt, uitgerekend op dit ogenblik, is toch ietwat eigenaardig. Bestaat er binnen de Vlaamse Regering een consensus over het feit dat dit een geschikt moment is om aan een cultureel akkoord met de Franse Gemeenschap te werken? Is over dat voorstel vooraf overlegd met de leden van de Vlaamse Regering? Welke demarches werden er tot dusver gedaan in dat verband, zeker sedert 2005? Wat is de stand van zaken in de gesprekken waarover u het had in 2005? Zijn er al concrete resultaten of projecten uit voortgekomen? Bent u het ermee eens dat zelfs in het scenario van een pact of actieplan, waarover u het hebt, de Franse Gemeenschap het territorialiteitsbeginsel moet naleven en dat initiatieven van de Franse Gemeenschap in Vlaanderen, zeker als die buiten een dergelijk pact of actieplan vallen, onaanvaardbaar zijn en blijven?

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil eerst iets zeggen over de tonaliteit van de tribune waar mijn collega naar verwees. Ik betreur dat er op bepaalde ogenblikken nogal denigrerend over collega's wordt geschreven. Dat is deels te plaatsen in de electorale periode waarin we ons bevinden, met verkiezingen op 7 juni 2009. Ik betreur dat omdat het ons wegbrengt van de kern van de discussie.

Minister Bert Anciaux: Ik had bij nader inzien niet noodzakelijk twee namen moeten noemen.

De heer Piet De Bruyn: Bijvoorbeeld. Ik ben blij dat we elkaar daarin vinden.

Het leidt ons af van de kern van de zaak die door de vorige spreker is aangeraakt, namelijk de wenselijkheid van een cultureel verdrag met de Franse Gemeenschap. Laat ons heel duidelijk stellen dat we bijzonder graag, en daar zitten we nog altijd op dezelfde lijn, een dergelijk cultureel verdrag zouden kunnen afsluiten. We hebben daar blijk van gegeven op het ogenblik dat de budgetten en de samenwerking binnen Flagey, een mooi project, ter sprake kwamen. We hebben dat standpunt toen ook duidelijk vorm gegeven. Maar – en daar loopt onze interpretatie en inschatting uiteen – op dit ogenblik zien wij geen context waarin dat kan. De context is zeer duidelijk geschetst in

twee resoluties die hier in de plenaire zitting zijn aangenomen, één op 20 december 2004 en een ander op 29 januari 2007. Daarin wordt gesteld dat de wenselijkheid van zo'n verdrag buiten kijf staat, dat dit wordt onderschreven door iedereen, maar dat voorafgaand de Franse Gemeenschap het territorialiteitsprincipe moet erkennen. We hebben voor dat laatste ook een reden, ik zal dat dadelijk even toelichten.

Laat ons eerlijk zijn: niemand zal er bezwaar tegen hebben als er een boeiend project wordt opgezet van kunstenaars uit het zuiden van het land, die in Lommel een of ander project willen vormgeven samen met Vlaamse collega's. Dat is allemaal prachtig. Maar er bestaat natuurlijk meer dan een aanwijzing – de voorbeelden zijn legio – dat de Franse Gemeenschap in eerste instantie, om niet te zeggen als enig opzet, in de faciliteitengemeenten een politiek van culturele en infrastructurele aanwezigheid wil uitbreiden. Ik weet dat u zelf dan verwijst naar de voorwaarde dat er vooraf een akkoord moet zijn, maar we zetten hier de deur op een kier en we nemen een risico dat, wat ons betreft, op dit ogenblik niet aanvaardbaar is.

Daarom verbaast ons de timing waarbij u nu opnieuw, niet voor het eerst en wellicht ook niet voor het laatst, met een dergelijk provocerend standpunt komt. Ik verwijs naar de resoluties die tot twee keer toe door het parlement zijn goedgekeurd. Het lijkt me ook niet erg productief, zeker niet als we de moeilijke situatie bekijken waarin we ons thans op het federale vlak bevinden. Ik geloof niet dat uw demarche de oplossing ook maar enigszins dichterbij kan brengen.

Moet zo'n cultureel verdrag er komen? Ja. Moet het er komen te allen prijze? Neen. De voorwaarden hebben we vastgelegd en die zijn, wat ons betreft, thans niet vervuld.

De heer Dany Vandenbossche: Ik wil kort zeggen dat ik het standpunt van de minister deel.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik zal mijn voorbereide tekst niet gebruiken omdat ik over dergelijke onderwerpen liever vanuit de buik spreek.

Ik geloof heel sterk in een culturele identiteit of de identiteit van mensen en de identiteit van een gemeenschap. Ik ben een communautarist: ik geloof in de essentiële rol die gemeenschappen moeten kunnen spelen. Ik maak me heel veel zorgen over de wijze waarop onze eigen gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap, zich dreigt op te stellen en ook over hoe andere gemeenschappen zich ten opzichte van onze eigen gemeenschap dreigen op te stellen.

Bovendien moet u begrijpen dat ik de situatie wellicht enigszins anders bekijk dan veel andere mensen, namelijk vanuit het gegeven dat ik in Brussel woon en mij toch in eerste instantie Vlaming voel. Ook dat is niet de algemene visie van alle Vlamingen die in Brussel wonen. Bovendien bekijk ik Brussel niet als een vijand, en dat is niet wat de meerderheid van de Vlamingen denkt, want er zijn nogal wat Vlamingen die Brussel als een negatief concept beschouwen.

Ik geloof ook heel sterk in de internationale uitstraling van onze Vlaamse Gemeenschap. Ik meen trouwens dat er een evolutie merkbaar is in de inbedding van de Vlaamse Gemeenschap in de rechtsregels. Ik heb het voorrecht gehad om sinds begin 1992 aan alle communautaire onderhandelingen deel te nemen, behalve aan die van de eerste fase van de nieuwe regering in maart. Sinds het Sint-Michielsakkoord, het Lambermontakkoord en andere akkoorden, heeft zich een belangrijke evolutie voorgedaan en die is zeker ook te danken aan de generatie voor ons, want die heeft de aanzet gegeven tot meer onafhankelijkheid en meer zelfstandigheid voor de Vlaamse Gemeenschap.

Ik vind dat Vlaanderen volwassen is geworden en ik vind ook dat Vlaanderen zich zo moet gedragen. Vlaanderen moet zich internationaal ook volwassen gedragen. Wat wil dat zeggen? Als wij, terecht, een belangrijke plaats voor onszelf opeisen als gemeenschap – en hopelijk meer als gemeenschap dan als gewest – dan moeten wij ook omgaan met de realiteit binnen onze gemeenschap: een interculturele realiteit.

Dat is niet eenvoudig, mijnheer De Bruyn, want tot op heden hebben wij dit land hervormd op basis van taalgemeenschappen. Tot op heden hebben wij dit land hervormd op basis van een Nederlandse taalgroep, een Franse taalgroep en een tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, waar twee taalgroepen aanwezig waren. Dat is de basis van het institutionele kader van dit land geworden.

Ik meen dat we daar voor een deel van moeten afstapen. We moeten meer spreken van de Vlaamse Gemeenschap. Ik ben trouwens geen ‘minister van Nederlandse Cultuur’, want sinds enige tijd is er in Vlaanderen een ‘Vlaams minister van Cultuur’. Dit gaat over meer dan om een semantische discussie. Dit wil zeggen dat de belangrijkste culturele groep in onze eigen gemeenschap de Nederlandstaligen zijn, maar dat er daarnaast ook heel belangrijke andere groepen aanwezig zijn.

U kent mijn pleidooi voor interculturaliteit in Brussel, maar ik pleit ook voor interculturaliteit in de rest van Vlaanderen. Indien Vlaanderen volwassen is en zich ook zo gedraagt, dan is het ook belangrijk dat we oog hebben voor de culturele minderheden binnen onze eigen gemeenschap. Dit is geen eenvoudig pleidooi, maar deze noodzakelijke discussie moeten we durven aangaan om ons

internationaal te kunnen verduidelijken, om onze openheid te kunnen manifesteren. Dit is een eerste gegeven.

Een tweede gegeven is dat we vanuit dat volwassen Vlaanderen – terecht – met zowat heel de wereld culturele verdragen sluiten en gesloten hebben. Ik leg nogal de nadruk op culturele samenwerking met andere volkeren in Europa, de Basken, de Catalanen, de Schotten en de Welsh, en bijgevolg ook met Wallonië. We leggen de nadruk op culturele samenwerking met voor ons heel belangrijke partners in Zuid-Afrika, in Marokko en in Congo. Indien Vlaanderen met heel de wereld culturele verdragen sluit, moet het vanzelfsprekend ook met de Franse Gemeenschap culturele verdragen willen sluiten. Dit pleidooi komt op een onvoorstelbaar juist moment.

Ik ben iemand die Brussel-Halle-Vilvoorde nooit heeft bekeken als een onvoorstelbaar belangrijk dossier. We hadden Brussel-Halle-Vilvoorde kunnen splitsen in 1992. Ik ging toen in tegen een belangrijke politicus en ik pleitte voor de splitsing van de provincie Brabant. We moesten kiezen tussen een van die twee. Mijn partij volgde mij in mijn pleidooi voor de splitsing van de provincie Brabant. Brussel-Halle-Vilvoorde is vandaag nog meer dan vroeger een vrij eenvoudige kwestie van gelijkberechtiging, want wat voor andere provincies het geval is, moet ook in de provincie Vlaams-Brabant kunnen gelden: de provinciale kiesomschrijvingen.

Op zich doet de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde geen afbreuk aan faciliteiten, aan rechten van de Franstaligen, aan het recht om op Franstalige lijsten te stemmen enzovoort. Die zaken blijven behouden. Alleen is er dan een eenvoudige splitsing van het kiesarrondissement noodzakelijk om te zorgen voor een provinciale kiesomschrijving. Niet meer, niet minder.

Er is nu wel een verschil. Er is een evolutie aan de gang, die me angst inboezemt. In het verleden werd altijd automatisch gesproken in termen van een horizontale splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Het gevolg daarvan zou zijn dat er enerzijds een kiesarrondissement Brussel-Vlaams-Brabant en anderzijds een kiesomschrijving Bruxelles-Nivelles of Bruxelles-Brabant wallon zou zijn gevormd. Dat is nu niet meer het geval. Vandaag wordt niet meer gesproken over de horizontale splitsing. Dat boezemt me angst in. De band van de Vlaamse Gemeenschap met de Vlamingen in Brussel wordt daardoor voor een deel afgebroken. Ik betreur die evolutie. Ze is echter wel logisch. Ze ligt in het verlengde van de keuze voor provinciale kiesomschrijvingen. Het gelijkheidsbeginsel moet hier, net als elders, spelen. Toch blijf ik van mening dat een horizontale splitsing mogelijk zou zijn geweest.

Als we deze vaststelling kaderen in de roep naar meer onafhankelijkheid voor Vlaanderen, wat ook gepaard

gaat met situatie waarbij er minder contacten zijn met anderen en men zich meer op zichzelf terugplooit, dan botst dat met mijn betrachting om die Vlaamse Gemeenschap ook uitstraling te geven op internationaal vlak en om te zorgen voor een heel sterk Vlaanderen, dat ook de volle verantwoordelijkheid opneemt ten overstaan van alle culturele minderheden die binnen die Vlaamse Gemeenschap bestaan.

Men zegt me nu dat het pleidooi voor een cultureel akkoord niet productief is. Ik heb niet het aanvoelen dat er het laatste jaar al iets productiefs is gerealiseerd. Het voordeel is dat er geen enkele toegeving is gedaan. Ik ben ook politicus. Toen ik in 1992 voorzitter werd van de Volksunie, was ik de held omdat ik niet meestapte in de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap. Ik deed de dialoog ontploffen op – symbolisch – 11 juli 1992. Ik was dé held, althans in mijn eigen partij. (*Gelach*)

Ik hoor de heer Vermeulen hier nu zeggen dat dit nog altijd zo is. (*Gelach*)

Niet toegeven is in de Vlaamse beweging vaak belangrijker geweest dan stappen vooruit zetten. Dat is zo. Mijnheer De Bruyn, uw partijvoorzitter heeft ooit gezegd wat ik hem, denk ik, ooit heb voorgezegd: “Van verraad naar verraad gingen we verder naar het creëren van de Vlaamse staat.” Ik stel nu alleen vast dat er het afgelopen jaar geen verraad is gepleegd, maar dat er ook geen enkele vooruitgang is geboekt, ook niet inzake het dossier Brussel-Halle-Vilvoorde. Ik maak niemand een verwijt. In 2005 speelde spirit de heldenrol omdat de partij een oplossing voor BHV tegenhield. We vonden het een slechte oplossing. We waren de helden omdat we niet hadden toegegeven, niet omdat we een stap vooruit hadden gezet.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, in die sfeer kan men toch moeilijk zeggen dat mijn voorstel niet productief is. Ik heb het gevoel dat het minstens een poging is om, zonder toegevingen, op een productieve wijze een splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde te bereiken. Ik stel me wel empathisch op. En dat is toch wel een kwaliteit die ik me toedicht. Ik kan me perfect indenken dat die francofone bourgeois, waar we niet bepaald veel sympathie voor hebben – en ik heb het dan niet over de Vlaamse minister (*Gelach*) – er in de Vlaamse rand wel in slagen bij de rest van de Franse Gemeenschap het beeld te scheppen dat ze door de splitsing in een situatie terechtkomen waarbij hun rechten worden aangetast, de rechten van de Franstaligen worden geschonden enzovoort. Ze slagen daar niet alleen in in hun eigen gemeenschap, maar in heel Europa.

En daar antwoord ik dan op: “Sorry, jullie hebben het zelf in handen. Jullie kunnen een ander signaal geven.” Als ik hoor wat de Franstaligen drie jaar geleden vroegen, als ik hoor wat de Vlamingen eventueel bereid zijn om allemaal toe te geven, als ik hoor dat er in het

verleden gesproken werd over de rechtstreekse bevoegdheid van de Franse Gemeenschap in de faciliteitengemeenten enzovoort, dan antwoord ik daarop dat over het dossier Brussel-Halle-Vilvoorde op een normale manier moet worden gestemd.

Zorg ervoor dat de Franstaligen niet het argument hebben dat ze worden geliquideerd, dat hun mensenrechten of hun culturele rechten worden aangetast. Een culturele overeenkomst maakt het perfect mogelijk dat de Vlaamse Gemeenschap samen met de Franse Gemeenschap in de Vlaamse Gemeenschap activiteiten organiseert voor Franstaligen. Het maakt het ook perfect mogelijk dat de Vlaamse Gemeenschap samen met de Franse Gemeenschap in de Franse Gemeenschap activiteiten organiseert voor de Nederlandstaligen. Ik ben ervan overtuigd dat dit de zaak opent, maar niet om toegevingen te doen of om kaakslagen te incasseren. Ik ben er immers van overtuigd dat we op een volwassen wijze een samenwerking moeten kunnen opzetten en dat we tegelijkertijd met onze naaste burens afspraken moeten kunnen maken over culturele minderheden.

Ik ben bezig een Vlaams-Marokkaans culturenhuis op te zetten. Dat is een project dat de Marokkaanse staat en de Vlaamse Gemeenschap samen opzetten en waarin de Marokkaanse culturen en de Vlaamse culturen aan bod kunnen komen. Er zijn immers veel Marokkaanse culturen: de Arabische, de Berberculturen, de Joodse. Daar kunnen we van elkaar leren. Daar kunnen mensen enige zelfzekerheid aan ontlenen. Daar zal misschien positieve energie van kunnen uitgaan. Maar nadenken over een samenwerking met de francofonie? Mijnheer Van Nieuwenhuysen, wij – en ik meer dan wie ook, geloof me – zijn opgegroeid in een sfeer die niet bepaald positief was tegenover die imperialistische francofonie. Nu de Vlaamse gemeenschap volwassen wordt, moeten we datgene doen waarvoor we zelf zo hard hebben moeten vechten, namelijk respect hebben voor de culturele identiteit van mensen.

Ik beschouw dat dus niet als een gebrek aan kordaatheid voor de ‘Vlaamsche’ zaak, integendeel. Nogmaals, niemand heeft me lessen te lezen in flamingantisme of Vlaamse kordaatheid hier in Brussel. Elke dag opnieuw ben ik hier in Brussel diegene die het meest die band met Vlaanderen wil versterken en behouden. Tegelijk vraag ik dat we onze ogen zouden openen en zouden kijken naar wat er rond ons gebeurt. Ik geloof niet dat we vanuit een egestelling een romantische verhouding met anderen zullen aangaan.

Ook binnen de Vlaamse Regering heeft niemand gezegd dat dit in strijd is met wat dan ook van het Vlaamse regeerakkoord. Integendeel, ik blijf erbij dat ik pleit voor de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde en tegelijk een heel sterk pleidooi houd voor de band tussen Vlaanderen en Brussel. Tegelijk pleit ik heel sterk voor meer culturele identiteit en eigenheid van

onze gemeenschap, en voor nog meer kansen op volwassenheid voor die Vlaamse gemeenschap. Ik blijf volledig bij mijn overtuiging die ik op papier heb gezet. Het ware mooier geweest als ik een aantal persoonlijke aanvallen of bedenkingen over mensen achterwege had gelaten. Het is me ernst. Ik moet me ervoor hoeden zelf geen slachtoffer te worden van het cynisme dat vandaag hoogtij viert. Ik verlaat echter nog liever de politiek dan dat ik cynisch word.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de minister, ik dank u voor dit antwoord vanuit uw buikgevoel. Ik geloof ook sterk in de identiteit. Anders zou ik geen Vlaams-nationalist zijn. Dat moet echter ook worden gekoppeld aan een geloof in het respect voor de territorialiteit.

Minister Bert Anciaux: Verontschuldig me, dat moest ik nog zeggen. U hebt heel terecht die vraag gesteld. In mijn pleidooi is er geen sprake van een schending van het territorialiteitsbeginsel. Dat beginsel houdt in dat anderen hier iets kunnen doen als wij het ermee eens zijn. Dat spreekt vanzelf. U moet echter toegeven dat al die malen dat we stelden dat er geen cultureel verdrag zou komen voor dat territorialiteitsbeginsel werd erkend, er tot op heden er niet toe hebben geleid dat we die schending van dat beginsel hebben kunnen tegenhouden. Dat heb ik u ook al meermaals gezegd, telkens u me daarover iets hebt gevraagd. We hebben dat tot op heden nooit kunnen tegenhouden. Ik meen dat we dat kunnen tegenhouden door duidelijke afspraken te maken. Goede afspraken maken goede vrienden.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Dat stelt u al sinds 2001 of 2002, sinds u beleidsverantwoordelijke bent. Op dat vlak is er al evenmin iets veranderd. Die aanpak levert dus al evenmin iets op.

U zegt dat u gelooft in de volwassenheid van Vlaanderen en stelt dat Vlaanderen zich volwassen kan opstellen. Ik vind dat we dat pas ten volle zullen kunnen doen als we niet langer onder voogdij staan. Vlaanderen is inderdaad volwassen, maar wordt niet als volwassen beschouwd. Voor mij betekent volwassenheid dat we op eigen benen moeten kunnen staan. U hebt het communautaire debat wat vermengd met dat over de multiculturaliteit. Maar ik denk dat we dat debat over multiculturaliteit pas op een voldragen wijze zullen kunnen voeren als we echt, als volwassene, over een eigen natie, een eigen staat zullen kunnen beschikken. Dat is alleszins mijn overtuiging.

U hebt het ook gehad over de strategie in verband met het dossier Brussel-Halle-Vilvoorde, en u doet een beroep op uw gevoel voor empathie ten aanzien van de Franstaligen. U zegt dat we ervoor moeten zorgen dat ze

geen mogelijkheid hebben, binnen de Franse Gemeenschap, maar ook internationaal, om een beeld te scheppen van het verdrukkende, op zichzelf gekeerde Vlaanderen. Dat is natuurlijk terecht, maar of een cultureel akkoord dat beeld zal kunnen tegengaan, is misschien voor een deel waar, but it takes two to tango. Ik heb de namen opgesomd van alle ministers waar u in het verleden mee hebt onderhandeld of gesprekken mee hebt gevoerd, maar ik moet vandaag vaststellen dat dat nog niet tot concrete resultaten heeft geleid.

Minister Bert Anciaux: Maar als het tot concreet resultaat leidt, zult u dat toejuichen?

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik zal er blij om zijn, mijnheer de minister. Ik heb altijd gezegd dat ik daar geen bezwaar tegen heb. Het zou de meest normale zaak van de wereld moeten zijn om een cultureel akkoord te kunnen afsluiten, maar dan op voorwaarde dat de samenwerking beperkt blijft tot die domeinen die in het cultureel akkoord vervat zitten. Men moet vooraf de verbintenis hebben dat men alle andere activiteiten, die er niet alleen op gericht zijn om Vlaanderen in een slecht daglicht te plaatsen, maar ook onze culturele en territoriale entiteit aantasten, hier in Vlaanderen zal stopzetten. Als men langs Franstalige kant bereid zou zijn om die voorafgaande voorwaarde in te lassen, zult u in mij en – ik ben ervan overtuigd – in heel mijn fractie een fervent verdediger vinden om dat verdrag af te sluiten. Nogmaals, die voorafgaande voorwaarde is voor ons een *conditio sine qua non*. Dat moet er absoluut bij zijn.

Over de vraag of het opportuun is om nu met dat voorstel te komen, zegt u dat dit het meest aangewezen ogenblik is om met zulk voorstel te komen. Ik blijf daar mijn twijfels bij hebben, maar het staat iedereen vrij om ter zake initiatieven te nemen. Wij blijven hoe dan ook bij onze voorwaarde dat er voorafgaandelijk garanties moeten zijn over respect voor het territorialiteitsbeginsel.

De voorzitter: De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke: Ik ga me niet met de discussie ten gronde bemoeien, maar het Vlaams Belang heeft 20 jaar lang in feite Vlaanderen vergiftigd met kortzichtigheid, onverdraagzaamheid en racisme, waardoor we in het buitenland zo hoog geprezen worden. Nu komt men als een pater vertellen hoe we het nu moeten oplossen. Denk daar ook eens over na. (*Opmerkingen*)

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn: Mijnheer de minister, ik wil misschien beginnen met te zeggen dat ik blij ben dat u

erkent dat de uitval naar die collega's niet nodig was. Ik ga daar verder ook geen woorden aan besteden.

Ook ik geloof in interculturaliteit, laat dat duidelijk zijn. Ik gruvel van een Vlaanderen dat zich zou opsluiten en afkeren van de wereld. Dat is in mijn denkpatroon en in het denkpatroon van mijn partij gewoon niet denkbaar. Daar gruvelen wij net zozeer van als u en de andere collega's.

Ik heb doorgaans ook zeer veel waardering voor mensen die een groot empathisch vermogen hebben. Het helpt inderdaad bij het bekijken van een probleem vanuit de meest traditionele en voor de hand liggende hoek. Een andere invalshoek gebruiken, die van degene met wie men moet gaan praten, kan zinvol zijn. Maar er zijn ook gevaren aan verbonden. Als ik probeer empathisch te zijn en mijn eigen bril afzet en de bril van de Franstaligen opzet, zie ik iets verontrustend. Het kost me geen moeite om te zeggen dat dat zeker niet exclusief is, maar dan zie ik toch onder andere een streven naar het uitbreiden van wat wij niet willen uitbreiden, de faciliteiten in de gemeenten en de Vlaamse rand rond Brussel.

Ik moet daar zelfs niet empathisch voor zijn, ik kan gewoon de verslagen van de debatten daarover in de Franse Gemeenschapsraad en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest of de publieke tribunes die ze erover schrijven erop nalezen. Dan is het cultureel verdrag een hefboom naar iets dat wij met z'n allen niet willen, op termijn – en wat hen betreft liefst zo snel mogelijk – een uitbreiding van Brussel. Ik blijf erbij dat dat een van de redenen, zo niet de hoofdreden is van het sterke pleidooi dat ook aan Franstalige kant wordt gehoord. Ik wil u geloven dat u daar niet aan mee wenst te werken, en daarom is er nood aan het voorafgaand akkoord over projecten – ik zal het even zo noemen – die afgesloten moeten worden.

Sta me toe te twijfelen of dat volstaat. Daarom handhaaf ik wat we als Vlaams Parlement al meermaals hebben gezegd: voor we kunnen overgaan tot het afsluiten van een dergelijk akkoord, is het erkennen van het territoriaaliteitsbeginsel essentieel.

Ik denk dat Franstaligen, als zij net als u de moeite doen om empathisch te zijn, toch niet erg verrast kunnen zijn dat we vragen om die erkenning van het territoriaaliteitsbeginsel ook in daden om te zetten. U verwees er ook naar dat in goed nabuurschap leven zoveel prettiger is. Het zou dus zoveel prettiger kunnen zijn, maar het vergt natuurlijk een bereidheid om respect te hebben. Als burens elkaars grenzen respecteren, dan is het inderdaad veel eenvoudiger dan als men vaak en nadrukkelijk te kennen geeft dat men die grenzen maar gedeeltelijk respecteert.

Minister Bert Anciaux: Ik ben het ermee eens dat empathie niet wil zeggen dat je helemaal de andere moet worden.

Waar ik mij echt aan erger, is aan de wijze waarop sommige Franstalige Brusselaars de discussie verpestten met debatten over uitbreiding, over de taalwetgeving, over de situatie van de Vlamingen in Brussel enzovoort. Ik ben er een van de meest fervente tegenstanders van. Maar tegelijk altijd alleen maar alle Franstaligen beschouwen als zijnde die Franstalige Brusselaars die met een vuile tong en een vuile adem, de zaak verpesten, dat is niet juist. Het debat met een aantal Walen is minstens interessant. Ik geef toe dat je ermee kan spotten, alhoewel ik nooit heb gezegd dat ik met de heer Hasquin diepgaande gesprekken heb gehad, want dat is net een brug te ver.

Vroeger had ik andere gesprekspartners. Ik kom nog uit een generatie die zelfs lange gesprekken voerde met de heer Dehousse. Vandaag heb ik die met Rudy Demotte. Ik heb er ook met Fadila Laanan, maar niet zo verregaand, omdat ze een vakminister is – een goede vakminister – maar niet echt de woordvoerder van een bepaalde stroming binnen de Parti Socialiste. Rudy Demotte is dat wel.

Ook in de visie van de Franstaligen zijn er verschillen. Rudy Demotte zal niet pleiten – hij durft het niet publiekelijk zeggen – voor een uitbreiding van Brussel. Hij loopt ook niet hoog op met die Franstalige bourgeoisie die in de Vlaamse Rand denken dat alles met geld te koop is.

Ik ga een vergelijking maken voor de heer Van Nieuwenhuysen, maar vergeef ze mij: het is een vergelijking die een beetje riskant is. Ik ben het er voor 100 procent mee eens dat we minder voogdij moeten hebben. Soms doet u, of anderen, mij denken aan een kleine hooligan of een klein rotzakje – het is een vergelijking – die wat kattenkwaad heeft uitgehaald. Hij heeft een veroordeling opgelopen, waardoor hij verlengde minderjarigheid heeft gekregen. Als reactie daarop is hij zo kwaad dat hij eist ontvoogd te worden. Hij klopt zich daardoor nog stoerder op de borst en krijgt zijn ontvoogding niet.

Ik denk dat je je soms volwassen moet gedragen. Vlaanderen moet uit zijn egelstelling komen. Het risico dat je dan je ongelijk krijgt, bestaat. Maar het is mijn overtuiging dat Vlaanderen geen stappen vooruit zet met zijn huidige egelstelling.

De heer Erik Arckens: Het is een interessant debat. Mijnheer de minister, ik wil u bedanken dat u zich niet beperkt tot het aflezen van een antwoord. Het is een doorleefde visie.

Ik vermoed dat het experiment Flagey uw enthousiasme voor een cultureel verdrag opnieuw heeft aangescherpt. Het is er ook niet zonder slag of stoot gekomen, maar ik zie die dingen wel gebeuren. Ik kan

alleen maar bevestigen wat de heer Van Nieuwenhuysen zegt, namelijk dat wie volksnationalist is, empathie heeft voor alle andere volkeren ter wereld. Dat is ook mijn visie op het Vlaams-Marokkaans culturenhuis, in tegenstelling tot de jammerlijke karikatuur die er hier even van is gemaakt.

Er is een groot verschil tussen Flagey, het Vlaams-Marokkaans culturenhuis en de culturele verdragen die we hebben met tal van andere landen – om curieuze redenen hebben we er geen met Zweden. Er is ook een verschil tussen wat u zegt en wat de N-VA en het Vlaams Belang zeggen. Ik vrees dat u een beetje te enthousiast bent geworden door de zaak-Flagey. Ik ben ervan overtuigd dat u 10 jaar geleden een ander standpunt zou hebben ingenomen.

Minister Bert Anciaux: Ik ben inderdaad geëvolueerd.

De heer Erik Arckens: Onder meer door zaken als Flagey en door individuen als Fadila Laanan.

Minister Bert Anciaux: Het zat er al van kleins af in. Ik ben een volksnationalist, maar tegelijk een internationalist. Ik besef heel goed dat het internationalisme staat tegenover te weinig openheid en zich te veel afzetten tegen.

De heer Erik Arckens: Ik deel die visie volledig.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Van Nieuwenhuysen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over het Vlaams Reproductiefonds

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de oprichting van het Vlaams Reproductiefonds werd in 1999 unaniem door het Vlaams Parlement goedgekeurd. Het Reproductiefonds werd als Vlaamse openbare instelling (VOI) opgericht onder de vorm van een naamloze vennootschap van publiek recht met als doelstelling een gecentraliseerde beeldenbank op te richten van hoogwaardige digitale

reproducties van het Vlaamse kunstpatrimonium. Het kapitaal voor de nv werd bijeengebracht door de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) en de Vlaamse Gemeenschap.

De opstartfase verliep niet altijd even vlot, maar sinds de lancering van Lukasweb in september 2006 – een databasegestuurde website – worden kwaliteitsvolle digitale reproducties in verschillende formaten en resoluties aangeboden. Op die manier is een centraal verdeelpunt ontstaan van reproducties en een digitaal netwerk met een internationale uitstraling.

Het Reproductiefonds bevindt zich dus in een unieke positie tussen vraag en aanbod van digitale reproducties van het Vlaams cultureel patrimonium. Het is een professionele partner voor de hele erfgoedsector voor het beheer van digitale reproducties van de collecties. In samenspraak met de partners wordt bepaald welke beelden uit de collectie in de beeldenbank van Lukasweb zullen worden opgenomen. Er wordt hierbij een overeenkomst opgemaakt voor het beheer van de licenties, en er worden afspraken gemaakt in verband met het verdelen van de opbrengsten en eventuele deontologische beperkingen op het gebruik van de beelden.

Sindsdien werden tal van topwerken uit diverse kunstcollecties opgenomen in Lukasweb, en die zijn vandaag via het internet raadpleegbaar en bestelbaar voor zowel een breed als een professioneel publiek. Ondertussen verzorgt Lukas het beeldbeheer voor diverse musea en erfgoedorganisaties, waaronder de belangrijke collecties uit de musea voor schone kunsten in Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven, een aantal topstukken uit kerkelijke collecties, ondermeer uit de Sint-Baafskathedraal en de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal, en twee representatieve collecties uit de volkscultuur van het Huis van Alijn.

Ik citeer uit de toelichting bij de begroting 2008: “Het is de bedoeling om in de toekomst uit te breiden met collecties van moderne en hedendaagse kunst uit SMAK, MUHKA en PMMK. De eerste resultaten sinds het online gaan, bevestigen de internationale ambitie van Lukas. 75 percent van de beeldafnames komen van buitenlandse uitgevers, universiteiten of instituten. Een van de basisopdrachten van het Reproductiefonds om het kunstpatrimonium uit Vlaanderen een grotere internationale uitstraling te geven, lijkt dus te slagen. Maar de eerste resultaten toonden ook aan dat het quasi onmogelijk zou zijn om op basis van de gedane investering tot een zelfbedruipende organisatie te komen. Hiertoe blijft de omzet te laag en de middelen om andere lucratieve activiteiten op te zetten te beperkt. Ook de vennootschapsstructuur, een naamloze vennootschap van publiek recht, blijkt niet de aangewezen rechtspersoon te zijn om de organisatie verder te ontwikkelen. De werking wordt verdergezet in een

nieuwe vzw-structuur. Voor de ondersteuning van deze nieuwe vzw is op programma HE basisallocatie 33.01 een subsidie voorzien van 150.000 euro. Niettemin blijft Lukasweb en de digitale beeldenbank een belangrijk toekomstgericht project dat steun verdient om gecontinueerd te worden en een betekenisvolle rol te spelen in een progressief erfgoedbeleid. Hiertoe zal op korte termijn een geëigende structuur worden opgericht.”

We lezen in het Belgisch Staatsblad dat ‘Lukas, Art in Flanders’ als vzw werd geregistreerd in de akte van 12 maart 2008, met als stichtende leden de heren Delrue, Rycquart en Collin.

Mijnheer de minister, ik heb enkele informatieve vragen om te weten hoe het verder zal gaan in de praktijk met de werking van dat Reproductiefonds. Hoe zal de verdere procedure verlopen, met de voorwaarden, rechten en plichten, van de overdracht tussen het Reproductiefonds en de nieuwe vzw? Wat zullen daarvan de consequenties zijn voor het personeel? Hoe zal de algemene vergadering en het bestuur van de nieuwe vzw worden verruimd?

Ik heb ook een vraag naar de subsidiëring van de nieuwe vzw. In de begroting 2008 wordt in 150.000 euro voorzien voor de periode 1 april – 31 december 2008. Zal de huidige werking hierbij behouden kunnen blijven? Volstaat de huidige 150.000 euro om de werking van de instelling op hetzelfde niveau te handhaven in 2009 en voor de huidige personeelsformatie?

Vanaf 2010 zal het Reproductiefonds de uitgestelde rente voor de toegestane lening moeten betalen aan de PMV. Werden al concrete afspraken gemaakt over hoe de vzw deze verplichting kan of moet overnemen? De beeldenbank omvat vandaag de topwerken van onze kunstgeschiedenis, maar nog geen beelden van moderne of hedendaagse kunstwerken. Zal de vzw Lukas in staat worden gesteld om ook hiervoor een digitaliseringstraject op te zetten en te investeren in de aanmaak van beelden?

Naar aanleiding van de bespreking van de begroting 2008 kondigde u een plan aan om tegen einde 2008 het Reproductiefonds te laten opgaan in een groter geheel. Er wordt gesproken van de Vlaamse Kunstcollectie en platform hedendaagse kunst. Wat is de stand van zaken in dit dossier?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, beste leden, op 12 maart 2008 werd de vzw ‘Lukas, Art in Flanders’ opgericht, die de werking van het Reproductiefonds overnam vanaf 1 april 2008. Om alles ook juridisch en vennootschapstechnisch in orde te brengen, werd er een koop-verkoopovereenkomst gesloten tussen de nv Reproductiefonds en de vzw Lukas, waardoor de activa en passiva van de nv Reproductiefonds voor één

symbolische euro worden overgenomen door de vzw Lukas. Hierdoor wordt de investering die het Reproductiefonds reeds deed in de databasegestuurde website en de digitalisering van kunstwerken, gevrijwaard en kon ook het personeel verder worden ingezet binnen de vzw ‘Lukas, Art in Flanders’. Dat wil zeggen dat de nieuwe vzw verder kan blijven werken met het kapitaal dat werd opgebouwd en hierdoor een belangrijke dienstverlener op het vlak van digitalisering van erfgoedcollecties kan blijven.

Ik ga er nog steeds van uit dat door de ter beschikking gestelde dienstverlening en expertise de musea belangrijke kostenbesparingen kunnen realiseren. Daarnaast heeft de nieuwe vzw ook een potentieel op het vlak van de internationale profilering van de Vlaamse erfgoedcollecties. Hierdoor sluit de werking van de vzw nauw aan bij die van de Vlaamse Kunstcollectie.

In de loop van 2007 werd op mijn vraag door rationalisering van de taken het aantal personeelsleden van 3,5 op 3 voltijdequivalenten gebracht. De middelen die in 2008 via subsidie ter beschikking worden gesteld, moeten toelaten de werking van de vzw te continueren in de drie resterende kwartalen van 2008. Immers, de vzw Lukas heeft ook eerste eigen, zij het beperkte, inkomsten. De in 2008 gerealiseerde omzet zal uitwijzen of er verder moet worden gerationaliseerd, mogelijk binnen een ruimer kader, dan wel of er bijkomend geïnvesteerd moet worden in de werking van de vzw Lukas. U begrijpt dat ik binnen deze constellatie geen uitspraken kan doen over het personeelsbeleid op middellange of lange termijn.

De algemene vergadering en de raad van bestuur zal binnenkort verruimd worden met een aantal mensen met diverse en gespecialiseerde competenties in functie van de werking van de vzw Lukas. De stichtende leden staan garant voor de verscheidenheid aan collecties die het kapitaal van ‘Lukas, Art in Flanders’ vormen. Ze werden dan ook door de betrokken collectiebeherende instellingen afgevaardigd: Walter Rycquart voor de oudere kunstcollecties, Luc Delrue voor de hedendaagse en Ludo Collin voor de kerkelijke kunstcollecties.

Wat betreft de uitbreiding van de algemene vergadering en de raad van bestuur, heb ik aan de stichtende bestuurders voorgesteld om onze twee steunpunten BAM en FARO eveneens te betrekken, naast een aantal onafhankelijke bestuurders met competenties op vlak van intellectueel recht, marketing, financiën, print- en beeldkwaliteiten, grafiek en internationale communicatie. Ik vind het zinvol dat ook een deel van de opgebouwde expertise van de raad van bestuur van de nv Reproductiefonds in de nieuwe vzw nog even wordt meegenomen. Ik kies ervoor om alle leden van de raad van bestuur of de algemene vergadering niet tegelijkertijd te vernieuwen. Ten slotte lijkt het mij aangewezen dat, gezien de

voorgeschiedenis van de prille vzw en het weinig evidente karakter ervan, een regeringscommissaris de zaken op de voet kan opvolgen. Dit kan via een eenvoudige wijziging van de statuten. Ik vernam dat de algemene vergadering van vzw Lukas deze inhoudelijke verzuchtingen correct vindt en mensen contacteert die beantwoorden aan het vooropgestelde profiel.

De subsidiëring van de nieuwe vzw zal in 2008 gebeuren als een nominatimsubsidie op programma HE, basisallocatie 33.12 van het cultuurbudget. In 2008 is hiervoor 150.000 euro ingeschreven. In het eerste kwartaal van 2008 werd de werking van het Reproductiefonds/Lukas nog gefinancierd met de laatste financiële middelen van de nv Reproductiefonds Vlaamse Musea.

Zoals ik reeds stelde in mijn antwoord op uw eerste vraag, zal een en ander onder meer afhangen van de eigen inkomsten van de vzw Lukas. Ik heb de vzw in elk geval op het hart gedrukt dat alles moet worden ondernomen om het begrotingsjaar zonder verlies af te sluiten. Dat veronderstelt ongetwijfeld nog rationelere keuzes dan in de voorgaande jaren. Vooral op het vlak van nieuwe digitalisering moet permanent worden afgewogen of het sop de kool wel waard is. Anderzijds werden de digitale modaliteiten van de website pas uitgebreid zodat er op dat vlak op korte termijn nauwelijks nog investeringen te verwachten vallen.

In de toekomst zal de subsidiëring van de vzw Lukas mogelijks nauw verbonden worden aan de ondersteuning van andere samenwerkingsverbanden met het oog op de versterking van de internationale profilering van de Vlaamse kunstcollecties, namelijk de Vlaamse Kunstcollectie vzw, en aan het Platform voor de Hedendaagse Kunstmusea. Denkoefeningen en gesprekken zijn hierover nog steeds lopende. Ik zal mij hierover op dit ogenblik dus nog niet sluitend uitspreken.

Er werden effectief concrete afspraken gemaakt met PMV over de kwijtschelding van toegestane leningen en uitgestelde rentes. De nieuwe vzw start zo goed als schuldenvrij: enkel een factuur ter waarde van 15.000 euro voor het updaten van de databank werd overgedragen. Waarschijnlijk zou de vzw Lukas nooit bereid zijn gevonden om de activa en passiva van nv Reproductiefonds over te nemen indien de vzw niet met een schone lei had kunnen starten. Ik wacht evenwel op een contractuele formalisering om verdere uitspraken over de concrete modaliteiten te doen. Dit zijn in elk geval de afspraken.

De beeldenbank telt op dit moment twaalf verschillende collecties waaraan in totaal 2900 beelden van kunstwerken zijn gelinkt. Het gaat steeds om een selectie van representatieve werken uit de collectie, in onderling overleg bepaald, of om beelden waarvoor een aanvraag vanuit binnen- of buitenland werd ingediend. De twaalf collecties die tot nu toe zijn opgenomen, zijn de

volgende: de Sint-Baafskathedraal Gent, het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen, de Stedelijke Musea Brugge, het Museum voor Schone Kunsten Gent, het Museum Arnold Vander Haeghen Gent, het Museum voor Hedendaagse Kunst Antwerpen, de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal Antwerpen, de Sint-Carolus Borromeuskerk Antwerpen, het Museum Deinze en de Leiestreek, het Huis van Alijn Gent, de collectie van de Vlaamse Gemeenschap en de Stedelijke Musea Leuven.

Voor het MUHKA gaat het momenteel nog maar over één kunstwerk – het zou dus overdreven zijn om het over een ruime collectie te hebben, maar de rest volgt –, met name de Prova-car van Panamarenko. Het werk behoort eigenlijk tot de eigendom van de Vlaamse Gemeenschap, en er zijn tien beelden van ter beschikking. In de beeldcollecties van KMSKA, MSKGent en het Museum van Deinze en de Leiestreek zitten ook wel een aantal moderne kunstwerken, maar het klopt dat de collecties van de hedendaagse kunstmusea nog niet zijn opgenomen. Dat vergt immers niet alleen een bijkomende investering maar, en misschien meer nog, een serieuze voorbereiding in het doorgronden van auteursrechten en andere juridische drempels. De vzw Lukas bereidt zich hier technisch-juridisch op voor zodat geleidelijk aan ook op het vlak van hedendaagse kunsten een beperkt, maar niettemin relevant, aanbod kan groeien. Mijns inziens zijn immers via rechtenexploitatie de meeste middelen te genereren. Alleen is dit niet vanzelfsprekend, integendeel, het gaat om een complexe materie. Het is belangrijk dat dit doorgrond en doorworsteld wordt.

Zoals ik reeds zei, denkoefeningen en gesprekken over het plan om het Reproductiefonds te laten opgaan in een groter geheel, lopen nog steeds. Ik zal mij hierover dan ook nog niet sluitend uitspreken. Ik kan wel stellen dat op de administratie een trajectleider werd aangeduid die de verschillende modaliteiten verkent, onder meer in overleg met mogelijke te betrekken spelers. Voor de zomervakantie wil ik hierover in elk geval uitsluitel. Laten we zoeken naar de beste manier, ik heb geen intellectuele voorafname. De gesprekken zijn heel diepgaand en ze verlopen open, en we zullen vrij snel landen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn omstandig antwoord, met name voor wat de informatie betreft over de afspraken die werden gemaakt met de PMV over het kwijtschelden van terug te betalen bedragen. Ik hoop dat de nieuwe vzw alle kansen zal krijgen, want ze verricht heel belangrijk werk.

De vorige discussie ging over de internationale uitstraling van Vlaanderen. Ik denk dat dit een van de

elementen is waarmee we die uitstraling nog kunnen versterken. Ik hoop dat de vzw, na de moeilijke opstart van het fonds, via de doorstart aan een nieuwe bladzijde kan beginnen.

Minister Bert Anciaux: Ik ben het daar volledig mee eens. U weet hoeveel energie we erin steken. Ik ben er ook van overtuigd dat het project heel belangrijk is, maar de start is inderdaad heel moeilijk geweest. Alles werd altijd heel ambitieus voorgesteld, ook door de betrokkenen. Het is een ambitieus plan en in de praktijk is niet alles even vanzelfsprekend verlopen. U weet ook dat dit financieel een heel moeilijke operatie is geweest. Ik dank alle partners die erin zijn gestapt, niet het minst de PMV, die we ertoe hebben kunnen verleiden om belangrijke toegevingen te doen en om deze operatie mogelijk te maken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jo Vermeulen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de toekomst van de collectie-Janssen

De voorzitter: De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb twee korte vragen. U weet dat de bouw van het Museum aan de Stroom (MAS) volop bezig is. Normaal zal het museum in 2010 zijn deuren openen. Essentieel zal natuurlijk zijn wat daar wordt getoond en hoe dat wordt getoond, aan de hand van welk verhaal, van welk concept. Men is nu volop bezig met de voorbereiding daarvan, zodat alles klaar is tegen de opening van het museum. Aangezien men nogal vernieuwend wil werken, heeft dit alles een beetje tijd nodig.

Onlangs hebben we hierover in de commissie Cultuur van de gemeenteraad van Antwerpen een uitvoerige toelichting gekregen. Grosso modo kan ik vertellen dat enerzijds de verhalen belangrijk zijn: verhalen over de stad, de wereld, de samenstelling van de bevolking en de geschiedenis van die bevolking. Anderzijds is natuurlijk het tentoon te stellen materiaal belangrijk en daarvoor put men uit de reeds bestaande collecties van onder andere het Volkskundemuseum, het Scheepvaartmuseum en het Etnografisch Museum. Men zal niet alles afzonderlijk presenteren, want het is de bedoeling dat het een geïntegreerd, thematisch verhaal wordt waarin een aantal accenten worden gelegd en een aantal verhaallijnen duidelijk worden.

In die context komt de vraag over de collectie-Janssen naar voren. Op dit ogenblik wordt die collectie, zoals

afgesproken, in Brussel bewaard tot 2010. Daarna is er de mogelijkheid dat de collectie naar Antwerpen komt. U begrijpt uit mijn inleiding dat het natuurlijk onmogelijk is om tot 2010 te wachten om te weten of de collectie al dan niet naar Antwerpen zal komen. De collectie heeft een geweldige waarde, wetenschappelijk en etnografisch, en kan ook pedagogisch, antropologisch en historisch heel wat betekenen.

Het is niet de bedoeling om ze in een aparte vleugel tentoon te stellen. Ik zou bijna zeggen dat de ontschotting van het Kunstendecreet zich hier ook zal voordoen. Men wil het materiaal integreren in de verhalen, zodat de geschiedenis, de beleving van het museum en van wat daar wordt verteld alsmaar groter wordt. Via via heb ik gehoord dat mevrouw Janssen zelf enthousiast is over het feit dat de collectie naar Antwerpen zou worden overgebracht. U zult daar wel meer over weten.

Er moet wel vrij dringend een beslissing worden getroffen, zodat het museum of de tentoonstellingsbouwers, de mensen die aan het concept, aan de inhoud werken, tenminste weten waar ze aan toe zijn. Ze moeten weten of die rijke verzameling kan worden geïntegreerd in wat dan een nog rijkere tentoonstelling zou worden, met alle wetenschappelijke spin-off van dien. Indien dat niet geval is, dan staan we natuurlijk voor een heel andere uitdaging. Het is dan wel best dat daar op korte termijn uitsluitsel over wordt gegeven, en niet over een jaar of over anderhalf jaar.

Mijnheer de minister, steunt u de idee dat de collectie uiteindelijk in het MAS terecht komt? Is het mogelijk om daar op zeer korte termijn – voor het zomerreces – een beslissing over te nemen, zodat men weet waaraan en waaraf?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Beste collega's, ik denk dat het inderdaad wenselijk is dat nog voor het zomerreces een beslissing genomen wordt inzake de toewijzing van de collectie-Dr. Paul en Dora Janssen. Deze urgentie speelt in het bijzonder voor de mensen van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis (KMKG) en voor de mensen van het MAS. Beide musea dienden een valabel dossier in met het oog op de bewaring en ontsluiting van deze collectie.

Omdat ik van mening ben dat deze collectie maximaal getoond moet kunnen worden – wat voor de eerstkomende periode niet mogelijk is in Antwerpen – lijkt het me logisch om in elk geval voor de eerste bewaarperiode, namelijk 2008-2009, op het voorstel van de KMKG in te gaan. Met deze toewijzing kunnen dan ook formeel de inspanningen gehonoreerd worden die de KMKG leverden om deze collectie in ons land te behouden. Tegelijkertijd meen ik dat het aangewezen is

om voor het zomerreces te beslissen of de collectie-Janssen vanaf 2010 ter beschikking gesteld kan worden van het MAS, en dit in principe voor een periode van minimaal vier jaar.

De weerslag van het al dan niet ter beschikking stellen van deze collectie op het vak van de invulling van het MAS is groot, heel groot zelfs. Ik stelde daarover nog een aantal verduidelijkende vragen en had hierover een constructief contact met de Antwerpse schepen Heylen.

Niettemin wil ik hierover nog voor het zomerreces een principiële beslissing nemen. Deze beslissing op korte termijn zal het MAS toelaten om op een adequate manier verder te werken aan de fijnstelling en invulling van hun museale concept.

Mijnheer Vermeulen, samenvattend kan ik dus zeggen dat ik het aanbod van het MAS inderdaad ernstig in overweging neem. En ja, ik neem nog voor het zomerreces de beslissing over een eventuele toewijzing van de collectie-Janssen aan het MAS. Ik heb nog enige bijkomende informatie nodig om deze beslissing te kunnen nemen.

De voorzitter: De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen: Hartelijk dank voor het heldere antwoord. Ik heb nog wel een aanvullend vraagje. U had het over een periode van minimaal vier jaar. Hoe komt men aan die vier jaar? Is die periode gebruikelijk bij het toewijzen van een collectie?

Minister Bert Anciaux: Ik denk dat dit te maken heeft met de erkenningsperiodes binnen het nieuwe Erfgoed-decreet. Dat is wel een formalisme.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Deckmyn tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over de geplande doorlichting van de topsportscholen

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer de voorzitter, tijdens de actuele vragen is al heel wat gezegd over dit onderwerp. Mijn vraag is dan ook veeleer aanvullend. Ik zal ook van de gelegenheid gebruik maken om een paar vragen te herhalen waarop ik nog geen antwoord heb gekregen.

Mijnheer de minister, naar aanleiding van het tienjarig bestaan van de Vlaamse topsportscholen en het feit dat

slechts één oud-leerling van deze topsportscholen tot nog toe een ticket voor de Olympische Spelen op zak heeft, hebt u, als minister van Sport, het initiatief genomen de scholen te laten doorlichten. Zowel uzelf als de topsportmanager Van Aken hebben met betrekking tot de werking van de Vlaamse topsportscholen enkele vragen. Door u beiden wordt daar wel meteen aan toegevoegd dat de geplande doorlichting geen blijk van wantrouwen is. Tezelfdertijd stelt u dat de topsportscholen misschien niet het juiste instrument zijn om atleten doelmatig op te leiden. De vraag is dan ook waarom er nu al een doorlichting wordt gepland en of dit gebeurt in functie van een wijziging van het beleid.

Als men stelt dat de huidige Olympische Spelen te vroeg komen om de functionering van de topsportscholen te kunnen evalueren, dan rijst uiteraard de vraag waarom er nu dan een doorlichting plaatsvindt. U hebt daar al voor een deel op geantwoord. Vorige week stelde u dat we selectiever moesten zijn bij de criteria om naar de topsportscholen te gaan. Hoe denkt u dat te verwezenlijken? Na de Olympische Spelen wilt u alles op een heel open manier bespreken. Op welke manier denkt u dat aan te pakken? Er is het probleem van het aantal topsportscholen. Blijkbaar wil niemand daarover een initiatief nemen. Men houdt de boot af omdat er veel tegenwerking is. De onduidelijkheid blijft bestaan. Ook u neemt geen initiatief in dit verband. U zegt gewoon dat er geen draagvlak is om het aantal topsportscholen te verminderen.

Minister Bert Anciaux: U kan toch niet beweren dat ik geen initiatief neem?

De heer Johan Deckmyn: We zien in elk geval niet veel resultaten.

U bent de persoon die het beleid uitstippelt en de knopen moet proberen door te hakken. Het is dan misschien wel goed dat u initiatieven neemt. Als minister wordt u echter afgerekend op de resultaten.

Minister Bert Anciaux: Dat gebeurt op het einde van de legislatuur.

De heer Johan Deckmyn: Die discussie hebben we ook al gevoerd toen we het hadden over de splitsing van de voetbalbond. Ik kom daar later nog op terug.

Mijnheer de minister, ik zal mijn vorige vragen herhalen. Zeker op de laatste heb ik nog geen antwoord gekregen. Op basis van welke feiten kwam u tot de conclusie dat de Vlaamse topsportscholen moeten worden doorgelicht? U hebt daar al voor een deel een antwoord op gegeven tijdens de actuele vragen. Hebt u al concrete stappen gezet om uw beleid met betrekking tot de Vlaamse topsportscholen bij te sturen? In een krantenartikel hebt u aangekondigd dat u grote veranderingen

wenst door te voeren tegen het schooljaar 2009-2010. Ligt er al een actieplan ter zake voor of wacht u de resultaten af van de geplande doorlichting van de Vlaamse topsportscholen?

De voorzitter: De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke: Wat de Olympische Spelen betreft, met die ene selectie die gebeurt in de topsportscholen, wordt heel het debat over het topsportbeleid verengd tot de topsportscholen. Dat is nieuw. Dat is een originele invalshoek. Ik had altijd gedacht dat ook de federaties, samen met de overheid en de topsportscholen, verantwoordelijk waren voor het kader van dat topsportbeleid. Dit lijkt me dus wat uit de context gerukt.

Dan is er ook de discussie over het aantal topsportscholen. Daar worden we wat heen en weer geslingerd tussen het maximale en het minimale model, tussen centralisatie en decentralisatie. De Nederlanders zijn afgestapt van te veel centralisatie en een te vroege specialisatie van atleten.

Naar aanleiding van die discussie wordt er vanuit een bepaalde hoek nogal demagogisch en populistisch gedaan. Dan heb ik het meer bepaald over de voormalige judocoach. Hij maakt heel het beleid een beetje belachelijk. Hij vindt dat het nergens op lijkt en dat we beter niet zouden deelnemen aan de Olympische Spelen. Mijn interpretatie is dat vooral de sportfederaties moeten weten wat ze willen. Het Vlaamse systeem van onderwijs en sport staat open voor alle mogelijke suggesties, maar dan moeten de federaties dat ook ernstig invullen. Dat is de kern van het probleem. Nu zijn er een zestal topsportscholen. Op het terrein worden er heel wat inspanningen gedaan door de onderwijzers, door het schoolteam, om dat te verwezenlijken, ook financieel. Die goede wil en die mentaliteit bestaan. De topsportscholen zijn netjes gespreid over de diverse provincies. Er bestaat een zekere cultuurspreiding in België en Vlaanderen. Die scholen zijn op zich alleen al goede ambassadeurs in de regio en de provincie. Hoe dat dan moet worden geoptimaliseerd, is natuurlijk een andere kwestie. Persoonlijk vind ik dat individuele sporten een andere benadering vergen dan teamsporten. De vraag is of we in die richting moeten werken. Als er iets moet veranderen, zal dat het onderwerp van discussie worden.

Voor autonome topsportscholen ben ik minder te vinden. De vervreemding speelt dan ook een rol. Iemand is geen topsporter als hij naar een topsportschool gaat. Hij is dat als hij na die topsportschool en na selecties topsportprestaties neerzet. De periode nadat iemand de topsportschool verlaat en waarin hij zou moeten overschakelen naar die prestaties, is een gevaarlijke periode. Dat heb ik geleerd van de topsportmanager. Dat heeft dus weinig te maken met topsportscholen, althans theoretisch.

We moeten voortdurend kritisch zijn, gezien de middelen die we daaraan besteden, en we moeten daar regelmatig op terugkomen. Ik wil echter eveneens dat dit debat dan open en met wat wetenschappelijkheid wordt gevoerd, en dat we ons niet laten verleiden tot populistische oppervlakkigheden, waarbij één zin heel wat inspanningen op het terrein tenietdoet.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Mijnheer de minister, ik wil verwijzen naar een artikel dat gisteren is verschenen in De Standaard. Ik weet niet of u het hebt gelezen. Het gaat over het BOIC, dat wil afwijken van zijn relatief strenge selectieregels. Wat is uw mening hierover? Het is zo dat het BOIC de lat hoger legt dan in feite zou moeten. De redenering is dat het comité zich soepeler wil opstellen om de jonge atleten die wel voldoen aan de IOC-norm, een kans te geven. Ik vind dat wat vreemd. Het is alsof twee maanden voor de Olympische Spelen snel nog een paar jongeren worden gestuurd, omdat de plaatsen niet ingevuld raken. Ik vraag me ook af of er vroeger geen kansen werden gegeven aan jongeren. Ik weet dat dit maar een bijvraag is, maar ik had graag u mening gehoord, als dat kan.

De voorzitter: Het is inderdaad een vraag die zich ver van het onderwerp bevindt. Ik laat de minister beoordelen wat hij daarover zegt.

Mevrouw Martine Fournier: Ofwel kan ik een aparte vraag indienen, maar ik dacht dat ik dat hieraan kon koppelen, als dat kan voor de minister.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Een aantal opmerkingen van de heer Van Nieuwkerke zijn correct. Dit is geen zwart-witverhaal. We hebben het daar ook al meermaals over gehad in de plenaire vergadering. Het is een meer genuanceerd, en interessant verhaal. Op een aantal vragen zal ik al antwoorden. De rest zal vanzelfsprekend volgen, wanneer we met heel concrete voorstellen naar buiten zullen komen.

Het topsportbeleid stond in 2005 en 2006 in het teken van het evalueren en bijsturen van de structurele werking van de topsportscholen. Enerzijds ben ik blij te kunnen zeggen dat de resultaten van deze evaluatie hebben aangetoond dat heel wat federaties er intussen in geslaagd zijn om goede programma's uit te bouwen. Dat is een positieve evolutie. Anderzijds is toen al duidelijk geworden dat niet alle federaties erin slaagden ervoor te zorgen dat een groot percentage van hun talenten zich inschrijven in een topsportschool. De federaties hebben trouwens bij de audit van Ernst & Young van 2006 en 2007 van de sportfederaties en het decreet van 13 juli 2001 houdende de regeling van de

erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisaties en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding, ook gemeld dat maar een op vier talenten bereid was zich in te schrijven in de topsportscholen.

Tevens weten we dat de topsportschool niet voor iedere sport een noodzaak is. Hiervoor bestaan een aantal redenen. Latespecialisatiesporten en sporten waarvoor op jonge leeftijd nog geen groot trainingsvolume nodig is, hebben geen topsportschool nodig. Dat is ook logisch. Voor vroegspecialisatiesporten zoals gymnastiek, zwemmen en tennis, waarbij op jonge leeftijd al veel moet worden getraind, is een topsportschool dan weer onmisbaar, maar die scholen slagen er ook in om een zeer hoog percentage talenten aan te trekken. Een aantal talenten krijgen via de club of via een privé-initiatief een sportprogramma dat vergelijkbaar is met dat van een topsportschool van de federatie en verkiezen daarom niet over te stappen naar de topsportschool. Ze krijgen dat aanbod immers al via de club.

De federaties hebben bij de start van de topsportscholen samen met de toenmalige beleidsmakers gekozen voor een gesloten topsportschoolformule: alleen kinderen die het programma van de federatie volgen, kunnen zich inschrijven in de topsportschool. Ondertussen proberen we al drie jaar de federaties ervan te overtuigen dat kinderen die qua niveau voldoen aan de criteria van de federatie en een goed sportprogramma aangeboden krijgen via de club, zoals dat ook in Nederland het geval is, ook de lessen zouden moeten kunnen volgen in een topsportschool. De sporttechnische opleiding zouden ze via een andere instantie moeten kunnen volgen. Ze zouden hierdoor een meer comfortabele studiesituatie krijgen en sporttechnisch perfect kunnen worden opgevangen via de club. Jammer genoeg is hiervoor tot op heden nog steeds geen draagvlak gevonden. Begrijp me niet verkeerd: ik wil de positie van de topsportscholen niet ondermijnen. Ze moeten trouwens de criteria voor hun sport uitschrijven. Zoals de heer Van Nieuwerkerke daar net echter heeft opgemerkt, moeten de federaties ook meewerken. De kritiek spitst zich soms toe op het feit dat er een uitsluitende relatie is tussen federaties en topsportschool, terwijl de topsportscholen zelf misschien ook een samenwerking met een aantal topclubs zouden willen ontwikkelen.

De topsportscholen bieden op dit ogenblik een beperkt aantal studierichtingen aan in aso en tso – daar hebben we het ook al over gehad –, waardoor niet alle talenten zich kunnen inschrijven. Vanaf het schooljaar 2008-2009 zal er ook een studierichting topsport in het bso worden aangeboden. Ik heb inderdaad gezegd dat men moet uitbreiden voor anderen, voor clubs en degenen die op een andere wijze de opleiding kunnen krijgen en ook voor kinderen die een andere richting, bijvoorbeeld beroepsonderwijs, volgen. Men zal anderzijds streng

moeten zijn bij de selectie, om niet de indruk te wekken dat iedereen een topsporter is. Het is niet omdat men naar een topsportschool gaat, dat men inderdaad ook topsporter is.

Na het evalueren en bijsturen van de kwaliteit van de topsportscholen is het logisch dat men vervolgens de output gaat natrekken, en geloof me, het is heus niet omwille van het artikel in De Zondag dat ik dit initiatief neem.

U kunt nagaan dat mijn topsportmanager op de begeleidingscommissie van de topsportscholen van 18 januari 2008 al vroeg naar de plannings van de toelatingsproeven. Dat was natuurlijk een eerste stap om het niveau van de leerlingen te evalueren. Alle leden van de selectiecommissie kregen hierdoor de kans om de testdagen voor de topsportschool te bezoeken.

In het voorjaar werden alle leerlingen van de topsportscholen trouwens ook door het project talentdetectie gescreend. Momenteel worden de resultaten verwerkt. Ook dit initiatief werd al in 2007 voorbereid. Intussen gaat de Taskforce Topsport ook akkoord om per sporttak de leerlingen van de topsportschool op te vragen en dit te koppelen aan de prestaties die door deze leerlingen tijdens en na de topsportschool behaald werden. Op basis van al deze gegevens zal worden bepaald wat er nog verder moet worden onderzocht of wat er eventueel moet worden aangepast. Dat is het antwoord op de eerste vraag.

Dit toont aan dat ik de topsportscholen op een gestructureerde manier wil evalueren en rekening wil houden met alle sportspecifieke gegevens. Het zou bijgevolg niet verstandig zijn om aanpassingen door te voeren alvorens te beschikken over alle details van de verschillende initiatieven die ik liet opstellen.

Ik wil niet over één nacht ijs gaan, want alles moet echt goed geanalyseerd worden. Het enige wat ik aan de journalist van het bewuste artikel heb gezegd, is dat, indien mocht blijken dat de evaluaties leiden tot noodzakelijke aanpassingen, ik die pas tegen het schooljaar 2009-2010 zou kunnen laten ingaan. Tegen het schooljaar 2008-2009 is heel snel. Deze timing is logisch, want om te kunnen antwoorden op de vraag of het beperkte aantal geselecteerden voor de Olympische Spelen die ooit op een topsportschool les volgden, ontgoochelend laag is, antwoordden ikzelf en mijn topsportmanager als volgt: “Puur op het aantal voortgaand, is het natuurlijk erg mager. Maar om verschillende redenen mag men niet zo kort door de bocht gaan: de topsportschool is geen noodzaak voor iedere sport en sommige topsportscholen zijn nog maar een paar jaar bezig. Als triatlon na twee jaar al een meisje heeft dat zesde wordt op haar eerste deelname aan het EK, is dit al zeer mooi. Sommige sporten doen het zeer

goed met de beloften van hun topsportschool, denken we maar aan de successen van volleybal, basketbal, zwemmen, tennis en onlangs ook triatlon. Er moet dus duidelijk meer nagedacht worden alvorens de topsportscholen te beoordelen.”

Deze belangrijke informatie werd niet opgenomen in de definitieve versie van het artikel. Hierdoor heeft men na het lezen van het artikel allesbehalve een compleet beeld van de topsportscholen. Ik weet niet of dat de bedoeling was, maar het is wel wat ingewikkelder dan dat. Dat is uiteraard niet bevorderlijk voor een gezond topsportklimaat en kan ouders wel eens op het verkeerde been zetten. Dat moeten we natuurlijk te allen prijze kunnen vermijden.

Daarom is deze bijkomende vraag en het debat dat we tijdens de plenaire zitting hebben gehad interessant, om een beetje te nuanceren wat nogal bondig werd samengevat en spectaculair werd uitvergroet.

Mevrouw Fournier, over uw bijkomende vraag ga ik niet te veel improviseren. Ik heb er twee bedenkingen bij, maar ik zal het eens grondiger laten analyseren. Ik weet niet of het zo goed is om en cours de route de spelregels aan te passen.

Mevrouw Martine Fournier: Twee maanden voor de Olympische Spelen komt dat inderdaad heel raar over. Het is alsof er koopjes te doen zijn in de solden.

Minister Bert Anciaux: Het gaat hier over beloftevolle jongeren, over jonge sporters. Ook in de criteria die we in ons topsportbeleid hanteren, is het zo dat we een verschil moeten kunnen maken tussen de criteria die men vooropstelt voor de topsporters en die voor de beloftevolle jongeren, zoals men ook criteria voorop kan stellen voor de groep daar nog voor. Dus we moeten niet voor alles dezelfde criteria hanteren. Mijnheer Caron, de Olympische Spelen zijn natuurlijk wel echt de top.

Het debat houden over het feit of het BOIC strenger moet zijn dan het IOC is echt interessant. Ik denk dat daar ook weer voor- en nadelen aan zijn, maar ik wil dat wat stofferen. Misschien is het interessant om daar eens een nieuwe vraag over te stellen.

Mevrouw Martine Fournier: Mijnheer de minister, ik ben het volledig met u eens, maar de timing om dit naar voren te brengen, vind ik toch zeer ongelukkig. Het debat over het feit dat de normen hoger liggen voor het BOIC, is zeker interessant.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Misschien terzijde, als aanvulling bij wat over de voetbalbond werd gezegd, wil ik

erop wijzen dat het BOIC zich nog niet conform de Vlaamse decreten opstelt. Als we het hebben over het BOIC, moeten we in eerste instantie nadenken dat het eerste initiatief dat we moeten nemen erin bestaat om bij het BOIC aan te dringen om zich conform de federale logica van dit land op te stellen. Ik ga dat tot uit den treure herhalen, ook wat de voetbalbond betreft.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u er alles aan zult doen om de doorstroming van topsporttalenten zo goed mogelijk te realiseren in de toekomst. De problematiek van de topsportscholen is daar uiteraard een element van. Ik wil de opmerking van de heer Van Nieuwkerke bijtreden dat we het hele plaatje moeten bekijken en niet enkel mogen focussen op de topsportscholen, maar het is er een element van, en naar aanleiding van de verklaring van de minister vond ik het toch belangrijk om dat naar voren te brengen.

De timing tegen 2008-2009 is inderdaad snel. In mijn vraagstelling was het me niet te doen om de periode 2008-2009 versus de periode 2009-2010. Het was me veeleer te doen om de grote veranderingen die men aankondigde. Blijkbaar gaat het niet echt om grote veranderingen, maar veeleer om een bijsturing van het beleid, naar aanleiding van de bevindingen ter zake. Vanuit onze fractie zullen we het alleszins blijven opvolgen en we zijn uiteraard benieuwd of uw beleid zal leiden tot grotere successen in de toekomst.

De voorzitter: De heer van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke: Ik vind het wel belangrijk om die topsportcultuur uit te stralen. Men kan zeggen dat de topsportscholen tamelijk bekend zijn, maar ik denk dat het zelfs niet zo bekend is bij de brede publieke opinie dat topsportscholen bestaan. Ik denk dat het belangrijk is dat topclubs in alle mogelijke takken zich meer verbinden met topsportscholen in een bepaalde regio of provincie en er meer uitstraling aan geven.

Er moet een strengere selectie komen van de topsport-schoolkandidaten. Uit de tussentijdse evaluatie bleek dat daar te losjes mee wordt omgegaan. Het mag er gerust strenger aan toe gaan.

Het moet expliciet duidelijk zijn welke topclubs achter de topsportschool staan. Dat schept een bepaald klimaat, een sportcultuur en een verantwoordelijkheid. Ik heb de indruk dat de meeste clubs stilzwijgend toekijken. Misschien willen ze hun verantwoordelijkheid ontlopen. Misschien moeten we daar als overheid nog meer op hameren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, over een onderzoek naar vrouwen in de sport

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Mijnheer de minister, vanuit de beleidsdomeinen Cultuur, Jeugd, Sport en Media wenst u bij te dragen aan een gelijke behandeling en participatie van de vrouw binnen de culturele en sportsector, zo antwoordde u op een schriftelijke vraag van de heer Sauwens van 19 december 2007.

De studie die u aan dit voornemen koppelde, bestaat uit twee sportluiken: de participatie van vrouwen in commissies en bestuursorganen van sportfederaties op lokaal en provinciaal niveau en de verhouding mannen/vrouwen bij trainers en coaches in de sportwereld. Voor beide luiken moest eerst een kwantitatieve en verklarende beschrijving gemaakt worden van de bestaande situatie in de sportsector. Hierop aansluitend zouden aanbevelingen en voorstellen geformuleerd worden om de participatie van vrouwen in de sector te bevorderen.

Op een schriftelijke vraag van mevrouw Franssen antwoordde u dat het definitieve eindrapport ten laatste op 30 april ingediend zou worden bij de administratie. Bij de definitieve oplevering van het rapport zou meer informatie over de inhoud en de stappen die daarop volgen, worden gegeven.

Het was uw bedoeling om de resultaten van het onderzoek terug te koppelen naar de sector. U zou daarbij nagaan welke beleidsaanbevelingen implementeerbaar zijn. Na overleg met de sector, en op basis van de geleverde feedback en eventuele voorstellen, zou u concrete acties kunnen ondernemen.

Mijnheer de minister, wat zijn de resultaten van het onderzoek? Wat zijn de bevindingen betreffende de ondervertegenwoordiging van vrouwen in bestuursorganen van culturele instellingen en in bestuursorganen of commissies van sportfederaties? Wat zijn de bevindingen betreffende de verhouding tussen mannen en vrouwen bij trainers in sportclubs en in de eventuele relatie met het behaalde diploma?

Waar kunnen we de resultaten van dit rapport raadplegen?

Welke concrete acties zult u op basis van de resultaten nemen? Welk tijdspad koppelt u aan de volgende stappen?

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Zoals ik al schriftelijk antwoordde aan mevrouw Franssen, past dit genderonderzoek binnen

het Vlaams Actieplan Gelijke Kansen. Enerzijds heeft het tot doel de huidige participatiegraad van vrouwen in culturele instellingen en in de sportsector en de achterliggende mechanismen in kaart te brengen. Anderzijds formuleert het beleidsaanbevelingen en projectvoorstellen die de ondervertegenwoordiging en de mechanismen die de instroom verminderen – voor zover die aangetoond worden – kunnen verkleinen.

Het voorlopige eindrapport werd eind februari 2008 voorgelegd aan de stuurgroep. Op basis hiervan formuleerden de leden van de stuurgroep aanvullende opmerkingen. Ze vroegen het hoofdstuk ‘beleidsaanbevelingen’ meer te ontwikkelen en verder uit te schrijven. De onderzoekers vulden het onderzoeksrapport in deze zin aan, en het finale rapport werd recent ingediend bij de administratie.

Voor wat de resultaten van het luik cultuur betreft, kan ik u volgende informatie geven. Op basis van een respons van ongeveer een derde blijkt dat het hoofd van de culturele organisaties meestal een man is van middelbare leeftijd. Wat betreft de samenstelling van de bestuursorganen, blijkt dat zowel de directeurs als de voorzitters van de bestuursorganen vooral mannen zijn. Bij de ondervoorzitters en de secretarissen van beide organen zijn er iets meer vrouwen.

Hoewel de culturele sector een erg vrouwelijke sector is, met een tewerkstelling van 60 procent vrouwen, blijkt dat de verhoudingen binnen de bestuursorganen omgekeerd liggen. De combinatie gezin-arbeid blijkt nog steeds een zeer belangrijke belemmerende factor te vormen voor vrouwen. Daarnaast geven de respondenten aan dat de wereld van de besturen nog steeds een echte mannenwereld is. Nochtans blijkt uit de bevraging dat de organisatiecultuur van de bevroegde instellingen en organisaties net sterk feminien is: de meer vrouwelijke waarden zoals participatie, collegialiteit en positieve feedback zijn er erg belangrijk.

De meningen van de respondenten over het opzetten van eventuele overheidsacties om meer gendergelijkheid te bewerkstelligen, lopen sterk uiteen. De meerderheid blijkt niet meteen enthousiast te zijn over het opleggen van genderquota.

Op uw vraag naar de bevindingen rond de situatie in de sportfederaties kan ik het volgende antwoorden. De sportfederaties blijken nog steeds een – overwegend oudere – mannenwereld te zijn. Vooral de zogenaamde hogere posities, zoals voorzitter van de raad van bestuur of van het dagelijks bestuur, worden voornamelijk door mannen ingevuld. Ook de commissies zijn grotendeels samengesteld uit mannen.

De meest aangehaalde redenen om geen functie op te nemen binnen sportfederaties, blijkt het verlies van vrije

tijd en minder tijd voor zorgtaken thuis, taken die binnen het klassieke rolpatroon dus nog steeds door veel vrouwen worden uitgevoerd. Hoewel het onderzoek aantoonde dat de overheersende cultuur in de sportfederaties eerder feminien is, met aandacht voor vrouwelijke waarden zoals participatie en collegialiteit, weerspiegelt zich dat niet in deelname van vrouwen aan de bestuursorganen.

De meeste Vlaamse sportfederaties voeren ook geen beleid om vrouwen te laten doorstromen naar het bestuursniveau. De respondenten staan over het algemeen eerder negatief tegenover het opleggen van quota, vanuit de angst om niet genoeg vrijwilligers te vinden. Men staat gematigd positief tegenover acties vanuit de overheid ter bevordering van de gendergelijkheid.

Op uw vraag naar de bevindingen in de sportclubs kan ik, op basis van een eerder beperkte respons, het volgende antwoorden. Trainers in sportclubs blijken overwegend mannelijk te zijn: 76 procent van de clubs beschikt over overwegend of uitsluitend mannelijke trainers. Dat lijkt logisch gezien het feit dat vooral mannen in clubverband sporten, terwijl vrouwen eerder individueel of met vriendinnen gaan sporten.

Uit het onderzoek blijkt wel dat de sporttak in grote mate bepalend is voor de genderverhoudingen onder de trainers. Zo zijn trainers voor dans, gymnastiek, ijschaatsen, paardrijden en zwemmen voornamelijk vrouwen.

Het volledige onderzoeksrapport zal half juni online worden geplaatst op de website van het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

In het najaar wordt een informatiesessie gepland voor de gecontacteerde instellingen en organisaties, waarop de onderzoekers de resultaten van het onderzoek zullen toelichten. Het is de bedoeling om daarna in samenspraak met de sector concrete acties te ondernemen. Dat soort initiatieven ligt volledig in de lijn van de beleidsprioriteiten voor sport, waarbij een brede maatschappelijke participatie aan alle facetten van het sportgebeuren centraal staat. Ik zal in het najaar dus ook, op basis van die infosessies, tot een actieplan komen.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Mijnheer de minister, ik wacht met veel spanning de acties af die u zult ondernemen. De resultaten die u mij nu hebt voorgelegd, lijken mij begrijpelijk. Ik kan best begrijpen dat het als vrouw niet altijd evident is om je vrije tijd goed te benutten. De combinatie werk-gezin-vrije tijd is soms heel moeilijk.

Ik zal het rapport in juni met veel aandacht lezen, en vervolgens eventueel nog bijkomende vragen stellen.

Minister Bert Anciaux: Hoe dan ook kunnen we nu al afspreken wat er na de infosessies nog kan gebeuren. Alle suggesties met betrekking tot het opstellen van een actieplan zijn welkom. Van zodra ik over een actieplan beschik, zullen we dit in deze commissie zeker nog samen kunnen bespreken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
